

Provinciale Staten
van Limburg

Cluster NW
Ons kenmerk DOC-00223587
Uw kenmerk -
Bijlage(n) -

Behandeld [redacted]
Telefoon +31 6 [redacted]
Maastricht 22 februari 2022
Verzonden 23 februari 2022

Onderwerp

Mededeling portefeuillehouder Situatie Wolven in Limburg

Geachte Staten,

In deze brief wordt u geïnformeerd over de ontwikkelingen ten aanzien van wolven in Limburg. De provincie is verantwoordelijk voor het beleid ten aanzien van wolven, in relatie tot bescherming, beheer, schadepreventie en tegemoetkoming in schade.

Huidige situatie, wolf De Groote Heide, [redacted] en Limburg

Sinds eind maart 2020 is een mannelijke wolf aanwezig in een provinciegrensoverschrijdend leefgebied "Groote Heide", globaal gelegen tussen de Strabrechtse Heide en Het Weerterbos. Vanwege het grensoverschrijdende territorium van deze wolf is er intensieve afstemming tussen de provincies [redacted] en Limburg. De aanwezigheid van deze wolf is vastgesteld door DNA-analyse van gevonden uitwerpselen en schade aan vee. Naar aanleiding van de vestiging zijn in [redacted] en Limburg door een aantal schapenhouders en vrijwilligers preventieve maatregelen genomen door de inzet van kuddebewakingshonden en het plaatsen van stroomnetten van 1.20 meter hoog, conform de normen genoemd in de Faunaschade-preventiekit van de gezamenlijke provincies. Om samen te leven met de wolf in Limburg is schadepreventie van groot belang.

De gevestigde wolf heeft de afgelopen twee jaar verschillende malen schade veroorzaakt, met name aan schapen. Bij de meeste schadegevallen waren de schapen niet of beperkt beschermd. In sommige gevallen echter is de wolf er, ondanks genomen preventieve maatregelen, in geslaagd binnen de afsterking te komen.

Hierop is de samenwerking tussen schapenhouders, vrijwilligers en natuurbeheerders geïntensiveerd, waarbij is ingezet op camera-onderzoek om vast te stellen hoe de wolf erin slaagt om binnen de afrastering te komen. Helaas hebben de camera's tot op heden geen resultaat opgeleverd. Dit onderzoek is van belang om de preventieve maatregelen te verbeteren.

Na een periode met relatief weinig aanvallen was er in december en januari een duidelijke piek in de aanvallen op schapen, voornamelijk in [REDACTED]. Er is geen sprake van volledige specialisatie van deze wolf op het eten van vee; de periode met weinig aanvallen op vee viel samen met de periode van groot aanbod van natuurlijke prooidieren. De wolf is dus goed in staat om te leven van natuurlijke prooi.

Op 17 januari van dit jaar is er een dode mannelijke wolf gevonden op de A67 nabij [REDACTED]. Omdat dit aan de rand is van het leefgebied van de wolf van De Groote Heide, was het mogelijk dat het dit dier betrof. Dit is echter niet waarschijnlijk, omdat uit de eerste sectieresultaten naar voren kwam dat het een jong dier betrof. Een definitief resultaat, op basis van DNA-onderzoek, zal naar verwachting in de loop van februari beschikbaar zijn. Vervolgens is op 15 februari j.l. nog een dode wolf gevonden op de A2, ook een mannelijk dier, de identiteit van dit dier wordt eveneens onderzocht.

Interprovinciaal Wolvenplan

Omdat wolven zeer mobiel zijn en grote leefgebieden betrekken, hebben de provincies een gezamenlijk wolvenbeleid, in de vorm van het Interprovinciaal Wolvenplan. We werken momenteel aan een herziening hiervan. Voorzien is om deze herziening in 2022 te publiceren.

Op 6 oktober zijn in verband met de herziening twee rapporten gepubliceerd op de website van BIJ12: de factfinding study: 'De wolf terug in Nederland' en de juridische analyse 'De juridische bescherming van de wolf in Nederland en in een aantal andere Europese landen'. Beide rapporten bieden een actueel overzicht van de laatste stand van zaken met betrekking tot kennis over de wolf in Nederland. Deze informatie dient als input voor het Interprovinciaal Wolvenplan. Bij de herziening van het Interprovinciaal Wolvenplan worden beleidskeuzes gemaakt ten aanzien van het beheer van wolven, de preventie van schade aan vee en tegemoetkoming in schade. Belangrijk onderdeel van het plan zijn handelingsprotocollen voor probleemsituaties.

Bij de actualisatie van het plan zet de Provincie Limburg in op samenleven met de wolf. Om dit mogelijk te maken, is het van belang om schadepreventie te stimuleren. Dit standpunt is in lijn met de Natuurvisie van de Provincie Limburg en eerdere collegestandpunten over de wolf. Het beleid van de provincie met betrekking tot wolven stemmen we af in het provinciaal wolvenoverleg, waaraan belangenorganisaties en deskundigen deelnemen.

Mogelijkheden tot ingrijpen

Ingrijpen bij problemen met wolven is op grond van de Wet natuurbescherming en het Interprovinciaal wolvenplan in een aantal situaties mogelijk: de uitzondering is nodig voor de bescherming van een wettelijk belang; er bestaat geen andere bevredigende oplossing; er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Het college van GS is hiervoor het bevoegd gezag.

Het doden van wolven is de meeste vergaande optie van beheer, die als inbreuk op de bescherming van de individuele wolf het meest uitgebreid moet worden gemotiveerd binnen de kader van de Europese Habitatrichtlijn. Ingrijpen is aan de orde wanneer wolven gevaarlijk of problematisch gedrag, zoals genoemd in de handelingsprotocollen in het interprovinciaal wolvenplan, vertonen in relatie tot mensen en in het geval er hybridisatie met honden zou optreden. Ingrijpen in relatie tot schade aan vee is alleen mogelijk wanneer een wolf zich zou specialiseren in het aanvallen van goed beschermd vee én wanneer het niet mogelijk is om dit te corrigeren door de inzet van preventieve maatregelen te verbeteren. Van belang is de vraag wanneer en op welk schaalniveau gesproken kan worden van een gunstige staat van instandhouding van de wolf. Daarvoor moet eerst grensoverschrijdende overeenstemming ontstaan en in gezamenlijke managementplannen op het niveau van grensoverschrijdende deelpopulaties beleid zijn vastgelegd. Op het moment vindt hier landelijk maar ook internationaal afstemming over plaats. Voor de herziening van het interprovinciaal wolvenplan worden de huidige handelingsprotocollen geactualiseerd met behulp van de recent gepubliceerde juridische analyse.

Voortzetten subsidieregeling preventieve maatregelen

De wolvencommissie in de Provincie [REDACTED] heeft het voortouw in het ontwikkelen van een aanpak voor schadepreventie in het leefgebied van de wolf De Groote Heide, dat zich uitstrekt tot over de provinciegrens met Limburg. Wij zullen dit voorstel beoordelen, om zo mogelijk te komen tot een gezamenlijke aanpak voor het gehele leefgebied.

Vooruitlopend daarop zijn wij voornemens om begin 2022 de provinciale subsidieregeling voor preventie van faunaschade opnieuw te openen. Deze regeling zal voor de gehele provincie beschikbaar zijn en voor schade die wordt veroorzaakt door verschillende diersoorten, waaronder de wolf.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

G.J.W. Gabriëls